

نهضت آزادی ایران

تاسیس ۱۳۶۰

۲۱۲۹

۸۸/۰۹/۰۱

هشدار در باره گسترش خشونت متقابل در جامعه

پس از گذشت نزدیک به پنج ماه از انتخابات ریاست جمهوری، تداوم اعتراضات عمومی به شیوه رفتار امنیتی و پلیسی نظام نشان دهنده عمق جنبش اعتراضی سبز مردم ایران است. با اینکه تمامیت خواهان اعتبارات بسیار سنگینی از بودجه کشور را برای کنترل، سرکوب و خاموش کردن جنبش هزینه کرده‌اند، حضور گسترده معترضان در گردهمایی‌های رسمی و عمومی در روزهای قدس و ۱۳ آبان این واقعیت را آشکار ساخت که این جنبش را نمی‌توان با شیوه‌های پلیسی و امنیتی خاموش ساخت.

تلاش حاکمان در اعمال خشونت بیشتر و صرف هزینه‌های کلان برای برخورد با جنبش، به ویژه در روز ۱۳ آبان سال جاری، نشان دهنده احساس ضعف حاکمان از یک سو و ناتوانی آنان از درک عمق و گستردگی جنبش، از سوی دیگر است. اما اعمال سیاست خشونت و سرکوب هزینه سنگینی را برای حاکمان در پی داشته است. که برای ادامه چنین سیاستی باید بتواند آن را توجیه کند. بنابراین، تمایل درونی حاکمان رادیکالیزه کردن جنبش است. تجربه نشان داده است که اگر پاسخ مردم به خشونت حکومت به صورت واکنشی و احساسی و در قالب رفتار تلافی جویانه و تقابلی صورت گیرد، نه تنها مردم موفق به عقب‌راندن نظامیان نخواهند شد، بلکه این گونه رویارویی توجیه اعمال زور به عنوان یک «حق قانونی» را برای حکومت آسان خواهد ساخت.

نقش و مأموریت عامل تحریک (پرووکاسیون) در مبارزات سیاسی کاملاً شناخته شده است. حاکمان نظامی و شبه نظامی با نفوذ در صف‌های معترضان و تحریک احساسات مردمی فضایی را به وجود می‌آورند که «اقدام متقابل خشونت آمیز» از نظر مردم عقلانی و درست جلوه کند، در حالی که نظامیان، به دلیل برتری ابزاری و اطلاعاتی، قطعاً پیروز میدان خشونت خواهند بود. از سوی دیگر، رادیکالیزه و تند شدن جنبش از فراگیری و گسترش آن کاسته، امکان حضور میلیونی را از مردم سلب خواهد کرد. در نتیجه، جنبشی که در آن همه اقشار مردم، اعم از زنان و مردان، سالمندان و نوجوانان به صورت جمعی و خانوادگی شرکت می‌کرده‌اند، تبدیل به درگیری‌های خشونت آمیز شهری خواهد شد که تنها عده اندکی از مردم تمایل حضور در آن را خواهند داشت.

نهضت آزادی ایران معتقد است که جنبش سبز تنها در چارچوب مبارزات مسالمت آمیز و اصلاح طلبانه پیروز خواهد شد. اندیشه «عدم خشونت» برای جنبش تنها یک تاکتیک مقطعی نبوده، بلکه از

ابتدای تشکیل جنبش به عنوان استراتژی اصلی آن مطرح بوده است. ما بر این باوریم که مقاومت مدنی مردم در قالب های اصلاح طلبانه ضامن بقا و ماندگاری جنبش سبز مردم ایران خواهد بود.

نهضت آزادی ایران، ضمن آنکه در شرایط دشوار کنونی خود را در کنار مردم و شریک دردهای آنان در صدمات پرشمار روحی و جسمی می‌داند، از تمامی مردم، بویژه جوانان و دانشجویان، صمیمانه می‌خواهد که در دام خشونت‌هایی که از سوی حاکمان نظامی پهن شده‌است نیفتند و با خویشتن‌داری و انتخاب ابتکارات گوناگون و حساب شده تداوم جنبش ضد استبدادی و ضد استکباری را تضمین کنند.

متأسفانه، برخی از گروه‌های اپوزیسیون خارج از کشور- که درک واقع بینانه‌ای از شرایط درونی کشور ندارند - خواسته یا ناخواسته، با دامن‌زدن به فضای احساسی، به تشویق دانشجویان برای اقدامات خشونت آمیز و تلافی جویانه در روز ۱۶ آذر پرداخته، انتقام‌گیری از سرکوب ۱۳ آبان را با روش‌های مشابه تجویز می‌کنند. در برنامه‌ریزی برای ۱۶ آذر، باید توجه داشت که روزهای قدس و ۱۳ آبان فرصتی ملی برای مشارکت گسترده همگان بود، در حالی که ۱۶ آذر روز دانشجویان است. نهضت آزادی ایران دلسوزانه توجه عموم مردم را به اندیشه نفی خشونت و صلح جویانه بودن جنبش سبز، در کنار مبانی دموکراسی خواهانه آن، جلب کرده، یادآور می‌شود که صلح و دموکراسی هیچگاه از درون کینه‌ورزی، انتقام جویی و تجویز خشونت بر نمی‌آید. نخستین هدف جنبش اصلاح طلبی، در شرایط کنونی، وادار ساختن حاکمیت به تمکین از قانون است. در صورت تداوم اعتراضات مسالمت آمیز قانونی، با توجه به بحرانی که در درون حاکمیت پدید آمده است، احتمال پذیرش این خواست از سوی حاکمیت و تسلیم شدن آن به راه حل سیاسی وجود خواهد داشت. اما، اگر مطالبات مردم از این سطح فراتر رود یا واکنش‌های خشونت آمیز بر جنبش تحمیل شود، موجب انسجام درونی حاکمیت به نفع نیروهای سرکوبگر خواهد شد و تشدید سرکوب استمرار جنبش را در سطح کنونی متوقف خواهد ساخت. براین پایه، به دانشجویان عزیز توصیه می‌شود که، برای خنثی کردن طرح خشونت‌طلبان، در روز ۱۶ آذر به بزرگداشت این روز تاریخی در قالب برنامه‌ای مسالمت آمیز و آرام تنها در محوطه دانشگاه‌ها بپردازند تا بهانه‌ای به دست بدخواهان برای تحمیل خشونت در داخل دانشگاه‌ها داده نشود.

همچنین، بار دیگر، به حاکمان نظامی و سیاسی اکیداً توصیه می‌شود که مدیریت سیاسی را جایگزین مدیریت امنیتی و نظامی فعلی کرده، با پذیرش وجود بحران و به رسمیت شناختن جنبش سبز، پل‌های پشت سرشان را برای یافتن راه حل‌های مسالمت‌آمیز برای خروج از بن بست سیاسی خراب نکنند. سرکوب خشونت آمیز جنبش باعث از بین بردن آن نمی‌شود، بلکه به معنای پاک کردن صورت مسئله است و حتی اگر نمود بیرونی جنبش را کمرنگ کند، بدون شک بر عمق مطالبات آن خواهد افزود، مطالباتی که اگر امروز تامین نشود، در آینده به شکلی جدی‌تر مطرح خواهد شد. منافع و مصالح ملی و حفظ کیان کشور در گرو این است که برون رفت از بحران کنونی با تدبیر سیاسی، مرحله به مرحله و بتدریج صورت گیرد. روزی که در پس حوادث و اتفاقات ناگهانی و بروز جنبش‌های مختلف، نیروی عظیم اجتماعی برای تغییرات اساسی آزاد شود، دیگر زمان برای پذیرش خطاها و اشتباهات دیر خواهد بود.

نهضت آزادی ایران